

Verdienen aan vergroening van landbouw

Food & Agri business

8 oktober 2021 vrijdag

Copyright 2021 Reed Business BV All Rights Reserved

Section: OPI; Ed. 36; Nr. 17

Length: 688 words

Byline: Niek de Boer en Rik Eweg

Highlight: In juni 2021 constateerde de Europese Rekenkamer dat pogingen om het landbouwbeleid te vergroenen tot nu toe zijn mislukt. Niek de Boer en Rik Eweg van het Van Hall Instituut geven een aanzet voor hoe dat wel kan.

Body

Effectievere methoden zijn nodig voor een vergroening van het landbouwbeleid. Een transitie naar een nieuwe manier van werken door alle betrokken partijen doorbreekt de huidige impasse in het landbouwbeleid, en verbetert de onderlinge verhoudingen tussen de overheid en de agrarische sector.

Boeren zijn onderdeel van complexe voedselketens en netwerken, waarin afnemers, toeleveranciers en overheden een belangrijke rol spelen. Al die partijen moeten meeveranderen. Voor de overheid is ingrijpen via heffingen en belastingen een optie, maar dat ligt politiek gevoelig. Alleen de rol van subsidiegever van experimenten is echter onvoldoende. Actief ingrijpen in de netwerken en de procedures is een voorwaarde voor toekomstbestendigheid.

Het nieuwe Europese landbouwakkoord biedt gelukkig haalbare aanknopingspunten. 25% van de (Europese) landbouwsubsidies zal besteed worden aan duurzame landbouw. Voor Nederland betekent dit jaarlijks zo'n € 170 miljoen, voor maatregelen gericht op verduurzaming van landbouw. Daarnaast is er nog zo'n € 5 miljoen beschikbaar uit de zogenoemde tweede pijler voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer. Hier ligt een kans voor nieuw beleid, gebaseerd op doelen en niet op maatregelen, waardoor ook meer recht wordt gedaan aan het ondernemer- en vakmanschap van de boer.

Hoe zouden we deze gelden effectief in kunnen zetten? Wij stellen een driesporenaanpak voor: een digitale marktplaats voor het landelijk gebied, een extra fonds gevuld met gelden uit de verkoop van grond, en werken aan kringlooplandbouw op meerdere schaalniveaus.

Digitale marktplaats

Op een digitale marktplaats voor het landelijk gebied formuleren provincies duurzaamheidsdoelen voor de landbouw, en voor de natuur- en wateropgave. De duurzaamheidsdoelen zijn afgestemd op de specifieke

eigenschappen van de diverse gebieden, zoals grondsoorten, milieuproblemen, de aanwezigheid van natuurgebieden en de lokaal voorkomende bedrijfsstijlen. Wageningen University & Research (WUR) heeft al voorstellen ontwikkeld voor deze regionale differentiatie in het nieuwe GLB-beleid.

Op deze marktplaats kunnen boeren, individueel of samen met anderen, inschrijven met een offerte. Daarin beschrijven zij hoe ze bepaalde doelen willen behalen, en tegen welk prijskaartje dan wel. De provincies beschrijven de indicatoren die zij hanteren om te meten of de doelen worden gerealiseerd. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van de indicatoren (KPI's) die WUR, Louis Bolk Instituut en Boerenverstand hebben ontwikkeld om de effectiviteit en voortgang van de kringlooplandbouw te monitoren.

Budget uit grondverkoop

Nederland moet de komende jaren nog 800.000 woningen bouwen, en er moet meer zonne- en windenergie komen. Hiervoor zal ook goede landbouwgrond worden verkocht. Daarbij zullen ook agrariërs hun land duur verkopen en projectontwikkelaars veel geld verdienen. Wij stellen voor dat een deel van het verdiende geld in een (beleggings)fonds terecht komt voor natuurinclusieve kringlooplandbouw, en niet in de portemonnee van een enkele agrariër of ontwikkelaar. Hierbij stellen wij voor om dit budget niet beschikbaar te stellen voor publieke doelen, maar in te zetten voor businessconcepten van kringlooplandbouw op verschillende schaalniveaus.

Eerlijke kringlooplandbouw

Nederlandse boeren produceren deels voor de wereldmarkt, waarbij ze soja en kunstmest vanuit bijvoorbeeld Zuid-Amerika importeren. Ook op continent- of landniveau behoren we in het kader van duurzaamheid de kringloop te sluiten. Dit vraagt om internationale afspraken, waardoor de kosten op eerlijke wijze bij de consument terechtkomen. Deze stap zal niet eenvoudig en snel gerealiseerd zijn, omdat het internationale afspraken vereist.

Op regionaal en lokaal niveau kunnen we aan de slag. Extra kosten van kortere ketens kun je door goede marketing van duurzame producten deels verzilveren bij de consument. Voor de minder rendabele ketens en gerealiseerde publieke doelen (zoals natuur) zijn de hierboven genoemde (beleggings)fondsen in te zetten. Op deze wijze bewegen we samen naar een rendabele, natuurinclusieve kringlooplandbouw waarin de boer weer aan het roer staat.

Graphic

Geld voor landbouwgrond ten bate van zonne- en windparken, zou in een fonds voor kringlooplandbouw terecht moeten komen, vinden Niek de Boer en Rik Eweg.

foto: Hans Banus

Verdieneen aan vergroening van landbouw

Load-Date: October 8, 2021

End of Document